

DE
MILITAIRE SPECTATOR.

(Zestiende Jaargang.)

T-I-D-S-C-H-R-I-F-T

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zal mij dien mildelijk loonen, met getuighens dat ick
mij enighens jeeghens mijne Landsluden heb gequesten, helpeude hen
van middel om een' rijken schat van tijdt te bespaaren; dewijl zij de
stot en omstandigheeden van een zeer breedten handel kunnen plukken
mit een bekoopt bundel van blaaden. DROFF.

ZESTIENDE DEEL.

BREDA,
BROESE & COMP.

1848.

DE

MILITAIRE SPECTATOR.

(Zestiende Jaargang.)

TJDSCHRIFT

VOOR HET

NEDERLANDSCHE LEGER.

Want mijn gewisse zal mij dien mildelijk loonen, met getuighenis dat ick mij eenighins jeeghens mijne Landsluiden heb gequeeten, helpende hen aan middel om een' rijken schat van tijd te bespaaren: dewijl zij de stof en omstandigheeden van een zeer breeden handel kunnen plukken uit een beknopt bundel van blaaden.

ZESTIENDE DEEL.

BREDA,
BROESE & COMP.

—
1848.

MOTTO'S

AAN HET HOOFD VAN ELK NOMMER DES ZESTIENDEN DEELS GEPLAATST.

I. Teleurgesteld aan beide zijden, mogt gij kunnen, gelijk zij het roudt willen, aan elken Nederlander diep in het hart griffelen, dat alles, ja alles moet worden opgeofferd, voor het behouden of verkrijgen van een zelfstandig volksleven in een vrij vaderland.

J. BOSSCHA, *Nederlands Heldendaden te Land.*

II. Wij moeten ons aan het volk bekend maken, en het is duidelijk, dat zulks niet kan geschieden met dorre vertoogen van wetenschappelijken aard, die slechts gelezen worden door hen, tot wier bevoegdheid zij behooren; maar wel met schetsen, waarin wij onze ware gebreken en deugden, en met onze ware neigingen, wenschen en behoeften voorgesteld worden. In één woord, wij moeten eene wezentlijke militaire literatuur stichten, in derselver geheelen omvang; dit is het, waaraan wij behoefte hebben; dit is de weg waar langs de natie in onze woning moet worden binnengeleid; doch dan moeten wij die woning ook duchtig reinigen, opdat zij geen schadelijke indrukken vandaar medeneeme. En mogt er dan hier en elders een vlekje overblijven, in 's Hemels naam, welk beschaafd en eerlijk man zal hem hoonen, die, alle verwaandheid ter zijde zettende, met gulen mond bekend: ik heb gezondigd.

W. L.

III. «Toute la question militaire s'est réduite à ce mot BUDGET. Le budget a été le seul régulateur. Retraites, blessures, récompenses nationales, tout a été mesuré au poids du budget. Les veuves et les enfants des soldats morts pour la patrie ont pleuré de misère, et le pouvoir, comme un avare bourgeois, a montré les colonnes de son budget!»

JOACHIM AMBERT.

IV. Veel berichtiging kan men krijgen van degeenen daar oordeel, ervarenheid en gunst by is.

P. C. HOOPT.

V. Ook de dooden zullen leven.

SCHICKLER.

VI. Il faut toujours espérer ce qu'on désire, et travailler à ce qu'on espère; ce conseil est bon, et je le suivrai.

CHARLES DE BERNARD.

VII. Wie jeder andere politische Körper, mosz auch das Kriegsheer Regeln und Gesetze haben, nach welchen seine Schöpfung und sein Leben die Anwendung und Erhaltung einer Kräfte, statt finden.

V. WERREIN.

VIII. Exigeant plus de sacrifices et, par conséquent, plus de vertu que tous les autres états, l'état militaire est donc tout à fois le plus honorable et le premier des états.

DENONDELIEUS, *Morale Militaire.*

IX. L'Honneur c'est la conscience, mais la conscience exaltée. — C'est le respect de soi-même et de la beauté de la vie, porté jusqu'à la plus pure élévation et jusqu'à la passion la plus ardente. Je ne vois, il est vrai, nulle unité dans son principe, et toutes les fois que l'on a entrepris de le définir, on s'est perdu dans les termes; mais je ne vois pas qu'on ait été plus précis dans la définition de Dieu.

ALFRED DE VIGNY.

X. Après quoi on ne dira plus: «le peuple et l'armée» en mettant ridiculement ces deux noms en opposition.

ALPHONSE KARR.

XI. Die zich handhaven kan, levee op genade niet, Men moet de maat zijner maght weten.

P. C. HOOPT.

XII. .... tant il est vrai que les mêmes choses cessent d'être les mêmes, quand elles se font en d'autres temps et par d'autres personnes.

FRÉDÉRIC II.

1111
BIBLIOTHEEK
1111

REGISTER

VAN DEN INHOUD DES ZESTIENDEN DEELS VAN DEN *MILITAIRES SPECTATOR*.

Zestiende Jaargang.

Afrigtingskunst.	Bladz. 167, 190, 232.
Afscheid aan de lezers van den <i>Spectator</i>	Bladz. 193.
Antwoord van <i>MARIAS</i>	» 134.
Berigt.	» 258.
Beschouwingen. (Verschillende)	
I. De brief van den generaal <i>NEPVEU</i> ; die van Graaf <i>SCHIMMELPENNINGK</i> . — De onderofficiersstand; — Sommige dagbladen over de landsdefensie; — Vooruitgang in het VIII ^e hoofdstuk der Grondwet; — Handlangers bij de artillerie. — De rokken der troepen te voet; — Het regiment grenadiers en jagers. Bladz. 213.	
II. Vooruitgang in het VIII ^e hoofdstuk der Grondwet. — Replik. — Het onderwijs in de rijkunst. — Drie Casuïsten. — De Grondwet. — De nieuwe lading.	Bladz. 237.
Berggeschut en Veldmaterieel (Over het), door den kolonel <i>J. B. OSTEN</i>	» 221.
Bibliographie.	Bladz. 44, 88, 132, 170.
Biographie.	
<i>ODINOT</i> (De Maarschalk), Hertog van	Bladz. 109.
De Kolonel <i>DE HAAN</i>	» 210.
Boekbeoordeeling.	
Holloway-pillen voor een jong officier, I.	» 213.
» » » » II.	» 237.
Boekbeoordeelingen in vreemde tijdschriften.	» 228.
Brieven aan <i>MARIAS</i> .	

XVII. Een woord over de houding der redactie bij den aanvang van den 16^{den} Jaargang. — Eene repliek door daadzaken op de verschillende redeneringen over het leger. — Gedachten van een groothandelaar over de gebeurtenissen in Vriesland, Groningen, enz. — Hoe men in ons land de oogen sluit voor de wenken die van buiten gegeven worden. — Hoe men wakker gemaakt worden, doch weder insluimeren kan. — Eene kreet zal echter nog lang worden gehoord. — De redactie heeft wel gedaan met den zestienden jaargang te beginnen. — Voor den *Spectator* wordt een nieuw veld geopend. — Overtuiging dat de staande militaire magt eene noodzakelijkheid geworden is. — Er zijn wenken en lessen te trekken uit de gebeurtenissen in Vriesland en Groningen, vooral ten opzichte van de organisatie der schutterij. — Zijn de boogschutters-korpsen niet ter pijn en boog gesneld? — Herinnering aan het voorstel, ter oprigting eener *elite-schutterij*; hare vermoedelijke krachtige werking bij volksofstanden. — Eene geschiedkundige schets van het scherpschutterswezen in Tyrol, als eene bijdrage en als be-

wijsgronden voor het groot gewigt, dat gehecht wordt aan de daarstelling eener dergelijke inrigting in ons land. Bladz. 1.

XVIII. Bijzonderheden omtrent de uitvoering der keizerlijke bemoeijing in het Tyrolsche scherpschutterswezen. — Iets over de volkswapening en den zin dien men er thans aan moet hechten. — Een woord over de aanneming van de begroting voor Oorlog. . . . . Bladz. 23.

XIX. Noodzakelijkheid om het Belgische krijgswezen oplettend gade te slaan, omdat het vooruitgaat in zijne ontwikkeling. — Een woord over de Belgische ministers, generaals en hoofd-officieren. — Neiging tot verdeeling in twee partijen. — Zonderling verschijnsel dat de beide partijen eensgezind zijn in de bevordering der armee-belangen. — De minister *CHAZAL*; belangstelling van het leger in den staatkundigen toestand van België. — Ideeën van een Belgisch hoofd-officier over de staatkundige militaire positie van België. — Voordeelen welke het Belgische leger deelachtig is: het kamp te Beverloo, een spoorwegnet, — voordeelen die onze oplettendheid voortdurend moeten trekken. — Steun in de wettelijke organisatie; hare goedkeuring door alle partijen. — Wetsbepaling omtrent de non-activiteit. — Over den eersten maatregel van den minister *CHAZAL*: toepassing der wetsbepaling op het pensioen. — Een nieuw vertoog van den Heer Jonkh. *MOCK*, in de *N. R. Courant*; oordeel daarover, in verband met Zijn Edelens vroegere vertoogen; waarom zij vooral hier te lande schadelijk zijn. — Iets over eene vroegere uiting omtrent eene wet op de organisatie van het leger. — Verzuim van den Heer *M.* in dat opzigt. — *Slaapmutsen* en *slokkousen* verdwijnen uit het leger. — Iets over de kleeding en uitrusting. . . . . Bladz. 45.

XX. Poging van eenige Nederlandsche letterkundigen om de titelatuur uit de brieven te bannen. — Een brief van eenen voorstander. — Iets over de verzwakte veldlading van het veldgeschut. — Mededeeling hoe men daarover in Pruisen gedacht heeft; idem wat daaromtrent in Oostenrijk bestaat. — Aanstaaende beslissing van het proces over het ligt veldmaterieel; doelmatige wijze om dat vraagstuk te beslissen. — Nog iets over de boogschutterij in Nederland; de bureu beginnen er satyren op te maken, de dichters ze te bezingen. — Proeven te Bapaume — ook met schietkatoen. — Sterfte onder de militaire illustratiën in het fransche keizerrijk. Bladz. 67.

XXI. De groote manoeuvres van het Belgische leger; bevordering der Belgische troepen; gevolgtrekkingen en wenken. Bladz. 89.

XXII. Overgang van redactie. — Arbeid der Commissie belast met de herziening der infanterie-reglementen. — Nog iets over scherpshuttergenootschappen. — Een nieuwe ransel en een nieuw verkenningstoestel. — Twee brieven aan den Prins van ORANJE en een aan den griffier FAGEL uit het noodjaar 1672. Brief van een Berlijnschen scherpshutter.	Bladz. 111.	Ontwerp van Grondwet (Het)	Bladz. 196.
XXIII. Eene verontschuldiging; de doornen kroon voor den publicist. — Hoop en verwachting der infanterie. — Het werk van den kapitein J. G. STJELTJES, over de Nederlandsche veld-artillerie. — Nog iets over de marine-artillerie, in antwoord op de kritische aanmerkingen.	Bladz. 150.	Opruiming eener palissadering (zie Proeve).	" 55.
COEHOORN VAN HOEWERDA (De Majoor) Herinneringen uit Oost-Indie.	Bladz. 101.	Organisatie van het belgische leger.	" 226.
Eed (De) der Officieren, door G. KUIJPER Hz.	" 232.	Plicht en gevoel.	" 134.
EISENHART (Historische bijzonderheden betreffende den generaal. Slot.	" 8.	Positiën (Over de keuze der) en van de onderscheidene kampen. Proeven betrekkelijk de kogelbaan, genomen in de maand Junij 1842.	" 118.
Grondbeginselen (Vergelijking van de) der aanvallende en verdedigende militaire positiën, met die van de vestingwerken der oorlogsplaatsen.	" 173.	Proeve betrekkelijk den vorm van de onderscheidene kogelbanen, genomen te Breda in 1847.	" 242.
Instructiën wegens de dienst van den generalen staf in Oostenrijk.	" 133.	Proeve tot opruiming eener palissadering door middel van buskruid.	" 43.
Klasse van discipline (De tweede)	Bladz. 13, 60.	Proeven (Belangrijke) hier te lande genomen met draagbare vuurwapenen.	" 201.
Kogelbanen, (zie: Proeven).		Programma der nieuwe Redactie.	" 194.
Krijgsgebeurtenissen te Bali in 1846 (Verhaal der)	Bladz. 26, 87.	Redevoering (De) van den Heer DONKER CURTIUS.	" 218.
Krijgsgechiedenis van de Nederlandsche Oost-Indische bezittingen (Bijdrage voor de)	Bladz. 164.	Schetsen, beelden en portretten; waarheid en phantasie. I. ———— (II. en IV.) Over Hendrik Ruse, door Mr. J. C. DE JONGE.	Bladz. 71, 94.
Krijgsgechiedenis (Voorbeelden uit de) waar de rijdende artillerie uitkomsten verkregen heeft, welke de voet-artillerie niet kon bekomen, door den kapitein DEETZ.	Bladz. 177, 200.	————— III. Trom en Hoorn.	Bladz. 76.
Legerberigten (Groot-Brittannie)	" 65, 80.	————— V. De majoor CARRÉN.	" 130.
————— (Zwitserland).	Bladz. 84.	————— VI. Trom en Hoorn.	" 143.
Manège-lessen, Theorien, enz. bij de Kavallerie, ...	Bladz. 143, 187, 211.	Schietoefeningen der infanterie in 1846.	" 139.
Manoeuvres van de Belgische troepen in 1847 (Groote)	Bladz. 92.	Statistieke bijdrage nopens de sterkte, den ouderdom, de bevordering, enz. der generaals, hoofd- en verdere officieren bij het Nederlandsche leger, door den kapitein WIJNEN.	" 234.
Militaire Eer.	" 171.	Studiën der officieren, theoriën.	" 146.
NAPOLEON BONAPARTE (Levensdagen van) Slot.	" 18.	Stoomwerktuig te Dreumel, Wamel en Alphen (Nog iets over het)	" 129.
Necrologie der Slobkousen.	" 106.	Taktiek der Europeesche infanteriën (Overzicht van de elementaire)	" 79.
		Trapjes-opzet (Ontwerp van een), welke in de gevallen van wijziging, van het rigtwezen bij het ligte veldgeschut, tot in overweging nemen wordt aangeboden.	" 236.
		Verscheidenheden.	" 131.

